

KONRAD ADENAUER – KERESZTÉNYDEMOKRATA ÉS EURÓPAI ÁLLAMFÉRFI

NEMZETKÖZI KONFERENCIA AZ ANDRÁSSY GYULA BUDAPESTI NÉMET NYELVŰ EGYETEMEN

A Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS) a Századvég Alapítvánnyal és az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetemen közösen szakmai konferenciát rendezett Konrad Adenauer-ről 2016. október 13-án. Neves előadók érkeztek a politika, a diplomácia és a tudomány területéről, hogy megemlékezzenek az első német kancellár személyéről, életművéről és politikai örökségéről.

A konferenciának, mely Adenauer munkásságát volt hivatott szűkebb és tágabb értelemben bemutatni, az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem adott otthont. **Barthel-Rúzsa Zsolt**, a Századvég Alapítvány elnökének és **Frank Spengler**, a Konrad-Adenauer-Stiftung magyarországi képviselővezetőjének bevezetője után **Dr. Masát András** professzor, az Andrássy Egyetem rektora és a budapesti Német Nagykövetség követe, **Dr. Manfred Emmes** köszöntötte a megjelent körülbelül **100 vendéget**.

A felszólalók az első német kancellár teljesen eltérő tulajdonságait emelték ki. Frank Spengler nagy német, európai és keresztény férfiként méltatta az egykori német kancellárt, aki „a keresztény emberképet alapul véve az emberi méltóság tiszteletben tartását tette politikai tevékenységének eszményképévé”. Dr. Masát András Konrad Adenauerre európai államférfiként tekint, aki „korának legfontosabb problémáit felismerte, nevén nevezte, és mindenekelőtt határozottan és bátran cselekedett”, míg Dr. Manfred Emmes szerint Adenauer személyében Németország olyan vezetőt kapott, „akit nem terhelt a letűnt harmadik birodalom súlya, és hitelesen tudta képviselni az újrakezdést”.

A Német Szövetségi Köztársaság egykori kancellárjának tiszteletére ünnepi beszédet mondott **Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes, aki a kereszténydemokrácia alapjairól beszélt Európában. „Európa per definitionem keresztény” – emelte ki Semjén. „A múlt történelmének építőköveiből ugyanis a kereszténység

hozta létre azt a megismételhetetlen és félreismerhetetlen civilizációt, melyet Európának nevezünk.” Semjén szerint a kereszténység olyan építőelemekre támaszkodott a kereszténység alapjául szolgáló „Európa-katedrális” megépítésénél, mint a görög kultúra, a római jog és államstruktúra, valamint a zsidó etika. Aktuális kérdésekre kitérve Semjén felvetette a kérdést, miszerint az iszlám az európai civilizáció része-e. Szerinte a kérdésre nem a válasz: „Megkérdőjelezhetetlen, hogy az iszlám egy nagy vallás és egy nagy világkultúra. Ugyancsak megkérdőjelezhetetlen a tény, hogy élnek muszlimok Európában. De ugyanígy élnek konfucianusok is itt, és mégsem állítjuk, hogy a konfucianizmus az európai kultúra része volna” – mondta el a miniszterelnök-helyettes. A továbbiakban kifejtette, hogy Magyarországnak pont kétes kapcsolata van az iszlámmal. „A magyarság egyik alapvető meghatározó eleme, hogy a keresztény Európát saját testével védte a muszlim hódítás ellen” – tette hozzá Semjén, majd konkrét történel-

*Konrad Adenauer,
az első német
kancellár unokája.*

Konrad Adenauer, Semjén Zsolt és Barthel-Rúza Zsolt (balról jobbra) a volt német kancellárt méltatták beszédükben.

mi eseményként kitért Magyarország nagy részének oszmán meghódítására a 16. században. „A kereszténység védelmezése így egyet jelent saját identitásunk védelmezésével” – vonta le a következtetést Semjén. A miniszterelnök-helyettes ezután hangsúlyozta, hogy egy keresztény politikus egyben mindig európai politikus is, és sajnálatát fejezte ki az iránt, hogy a keresztény politika ma egyre inkább „elveszíti az alapját képző értékeket”. Egyúttal viszont pont a keresztény értékek sajátja, hogy univerzálisak, és földrajzi tértől és időtől függetlenül érvényesek. A keresztény szellemiségű politikus feladata véleménye szerint abban rejlik, hogy „ezeknek az értékeknek a gyakorlatban érvényt adjon”. Ennek kapcsán kiemelte Konrad Adenauer személyét, aki meglátása szerint példakép minden kereszténydemokrata politikus számára. Adenauer érdemének tartja, hogy filozófi-

„Konrad Adenauer a mai napig példakép az összes kereszténydemokrata politikus számára” – állapította meg Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes.

ai értelemben megmutatta: a kereszténydemokrácia a kereszténység alapjaira épül, nem pedig politikai módszerekre és stratégiákra. Adenauer szellemi örökségéről szóló gondolatainak harmadik pontjaként Semjén a nemzet kérdéséről ejtett pár szót. Az egykori kancellár olyan nehéz helyzetben vette kézbe Németország irányítását, mikor a nemzet fogalmán a harmadik birodalom árnyéka ült. Ennek ellenére Adenauer mindig precízen megtalálta a mértéket, mely „a nemzeti elkötelezettség és az európai egység közötti egyensúlyt” szolgálta. Az Európai Unióban uralkodó aktuális értelmezési válság tekintetében Semjén arra figyelmeztetett, hogy a nemzet fogalma nélkül „szegényebbé válna összeurópai kultúránk”.

A Semjén Zsolt ünnepi beszédét követő előadások nemcsak Konrad Adenauer, a nagy államférfi életének nem a nyilvánosság előtt történő, személyes részleteibe nyújtottak betekintést, hanem az 1945 utáni parlamentarista politika alapjaiba és a polgári elkötelezettség keresztény felelősség oldaláról megközelített kérdésébe is.

A panel első szónokaként **Konrad Adenauer**, a konferencia díszvendége, az első német kancellár unokája és keresztgyermeké adott személyes betekintést Konrad Adenauer magán- és családi életébe. „A nagyapám igazi gyakorlati ember volt, aki az élet nyújtotta lehetőségekkel mindig élni tudott” – mondta el Adenauer. Az államférfi emellett a családjá iránt elkötelezett, lelkes ember volt. Az 1945-ben született Konrad Adenauer a német kancellár unokája. Édesapja, az 1906-ban született Konrad Adenauer volt a legendás politikus, Konrad Adenauer elsőszülött fia.

Adenauer különösen kiemelte a családi karácsonyokat, melyeket még majd 50 évvel nagyapja halála után is hasonlóképpen ünnepelnek. Elmondása szerint az egykori kancellárnak volt egy hatalmas bölcsője, melyet adventkor a mai napig nyilvánosan meg lehet tekinteni a Bonn melletti Rhöndorf nevű

településen. „A karácsony nekünk, unokáknak, míg ő élt, igazán nagy ünnep volt. Mindannyian ugyanazt a 20 német márkába kerülő ajándékot kaptuk, amely mellé egy kis zacskó karácsonyi aprósütemény és egy narancs járt” – emlékezett vissza Adenauer. Az egykori kancellár az ő emlékeiben gondoskodó édesapaként és nagyapaként él, „aki törődött azzal, hogy a fiai sokra vigyék”. Adenauer itt tréfásan „kölni sleppróli” beszélt. „Mikor nagyapám Köln főpolgármestere volt, a város leginkább egy családi vállalkozásra hasonlított, de persze minden korrekt módon zajlott. Ha ma a slepp szót halljuk, arra gondolunk, hogy valaki a város pénzén gazdagszik meg. Akkoriban ez más volt, akkor együttműködtek az emberek a városért, a közösség jólétéért.”

Adenauer kitért arra is, mit jelentett nagyapja számára kereszténynek lenni. A volt kancellár családja erősen katolikus volt, és habár egyetemi éveit áttesett egy „kisebb hitbéli válságon”, ez végül később csak megerősítette hitében. Az unoka szerint „Konrad Adenauer minden vasárnap ellátogatott a rhön-dorfi templomba. Az úrnap körmeneten is részt vett, de sohasem prédikált. Egyszerűen úgy próbált élni, ahogy meggyőződése szerint élni kellett. Rá nem volt igaz, hogy bort inna és vizet prédikálna. Mindig őszinte volt, és erre az egész élete példaként szolgál.”

A szakmai konferencia második előadójaként **Dr. Hendrik Hansen** professzor adott áttekintést az 1945 utáni parlamenti demokráciáról. „Az elmúlt 20 évben nagyon sok kritika éri a parlamentarizmust” – mondta el Hansen. Meglátása szerint emögött bizonyos fogalombéli félreértések húzódnak meg, melyeket a budapesti Andrassy Egyetem rektorhelyettese közelebbről részletezett előadásában.

„A legelső félreértés, mely a parlamentarizmussal kapcsolatban felüti a fejét, az az, hogy a parlament plenáris ülései a szabad tanácskozással való alkalmat jelentik az ország jövőjéről, irányításáról.” Ez Han-

sen szerint romantikus elképzelés, mely nem veszi figyelembe a tényt, hogy a modern parlamentek egyrészt a munkamegosztás elve alapján működnek – tehát a képviselők törvényhozásban való részvétele döntő részben a szakbizottságokon belül zajlik – és másrészt elfelejti, hogy a döntéshozatali folyamat nem az egyes képviselők szintjén, hanem pártszinten valósul meg.

A második félreértés a parlamentarizmusban való részvétel módjával függ össze, mellyel kapcsolatban sokszor elhangzik a közvetlen demokrácia nagyobb érvényesülésének szükségessége. „Itt sokan átsiklanak a polgári szervezkedésnek teret adó szövetségek és csoportok központi szerepe fölött. Ezeket keresztül valósul meg lényegében a politikai folyamatokban való részvétel.” Ez Hansen szerint arra mutat rá, hogy az állampolgárok politikában való részvétele csakis a civil társadalom megerősödésével mozdítható előre.

A harmadik félreértés, melyre Hansen rávilágított, a szociális piacgazdaságnak, az állam gazdasági alapjának jellegére vezethető vissza. A szociális piacgazdaság lényege ugyanis nem az, „hogy a polgárok politikai részvételének anyagi oldalát biztosítsa a javak újraelosztásán keresztül”, hanem az, hogy olyan gaz-

„Igazi gyakorlati ember volt, aki az élet nyújtotta lehetőségekkel mindig élni tudott” – jellemezte Konrad Adenauer a nagyapját.

„Először a parlamentarizmus lényegét érintő alapvető félreértéseket kell tisztázni, mielőtt hozzálátnánk napjaink kihívásának megoldásához” – figyelmeztetett Dr. Hendrik Hansen, a budapesti Andrásy Egyetem rektor-helyettese.

dasági rendszert hozzon létre, mely „lehetővé teszi minden polgár szabad részvételét a gazdasági folyamatokban”.

„A negyedik félreértés az a gondolat, hogy a parlamentarizmus a kereszténységtől teljes mértékben elszakadt, világi dolog” – mondta el Hansen, majd XVI. Benedek pápa 2011-ben a német parlamentben elhangzott beszédére hivatkozva hangsúlyozta: „A törvény előtti egyenlőség eszméjétől kezdve az emberi méltóság sérthetetlenségén át az elvig, miszerint az ember felelős a saját cselekedeteiért, társadalmunk alapvető értékei is pont teológiai-vallási alapokra épülnek.”

Hansen figyelmeztetett arra, hogy először e négy félreértés tisztázására van szükség, mielőtt nekilátnánk megbirkózni azokkal az aktuális kihívásokkal, melyek elé a globalizáció és az európaizáció, a globális összefüggések egyre fokozódó komplexitása, a közös álláspont felbomlása, valamint a populizmus Európában való egyre nagyobb térnyerése állít minket.

Az első panel utolsó előadásában **Barthel-Rúzsa Zsolt**, a Századvég Alapítvány elnöke a keresztény-

ség és a politika kapcsolatát fejtette ki. Barthel-Rúzsa szerint a keresztények, az egyház és a politika közötti kapcsolatok nagyon régi múltra tekintenek vissza. Már a korai keresztények is „aktívan alakították koruk társadalmi eseményeit”. Később a „kereszténység mint államvallás évszázadokon keresztül meghatározta a politikai és közéletet Európában”. A kereszténység hatását a mai napig érezhetjük Európában olyan területeken, mint az általános emberkép, az időfelfogás, a kézműipar megítélése, a természettel való bánásmód, az állam szerepe vagy a művészetekhez való hozzáállás.

Ebből kiindulva Barthel-Rúzsa feltette a kérdést, hogy Európa ezen keresztény gyökerei vajon mennyiben kötelezik a keresztényeket a közélet és a politika alakításában való aktív részvételre. „A hit és közélet már Luther számára is összetartozó fogalmak voltak” – vélekedett Barthel-Rúzsa, majd Hans Urs von Balthasar szavait idézte: „A közélet és a politika területeit nem hagyhatjuk teljesen azokra, akik nem követik a keresztény vallást.” Habár Barthel-Rúzsa szerint a világi rendszerben nem a vallási rendszer elemeinek kell érvényesülniük, mégis minden keresztény kötelessége „szót emelni olyan folyamatok, olyan viták, olyan tettek láttán, melyek a keresztény hittel összeegyeztethetetlenek”. Barthel-Rúzsa erre kitűnő példaként az első német kancellárt említette: „Konrad Adenauer hithű keresztény volt, és ezzel egyidejűleg kora fiatalkora óta aktívan részt vett a politikában. Keresztény politikusként 1933 után egy totalitárius rendszerrel állt szemben. Az emberi méltóság és szabadság volt az, amiben hitt, ami megerősítette abban, hogy ne adja fel, és küzdjön a rezsim ellen. Adenauer később is egy keresztény alapokra építkező Európáért harcolt.” Beszéde végén Barthel-Rúzsa felhívta arra a figyelmet, hogy az aktív szerepvállalás minden egyes ember felelőssége. „Nem reális, hogy az egyháztól várjuk a politikában való aktív részvételt.” Barthel-Rúzsa szerint azonban „az egyház sem zárkozhat el a közéleti viták elől”.

Konrad Adenauer bejegyzést ír a budapesti Andrassy Egyetem vendégkönyvébe.
A képen balra: Dr. Masát András, az Andrassy Egyetem rektora

A Konrad Adenauer tiszteletére tartott szakmai konferencia második szekciójában olyan előadások hangzottak el, melyek egyrészt mind kitértek a háború utáni Németország Európa- és külpolitikájára, másrészt pedig értékelték Adenauer Európáról szóló elképzeléseit mai szemszögből. A konferencia lezárásaként végül egy a frankfurti és münsteri filozófiai iskolát összehasonlító előadás vezette be a hallgatóságot a polgáriság filozófiájának témakörébe.

„Lehet-e még ma is, mikor az Európai Unió mély válságot él át, tanulni valamit Konrad Adenauer politikájából?” Erre a kérdésre próbált választ adni **Dr. Alexander Brakel**, a Konrad-Adenauer-Stiftung „A kereszténydemokrata politika levéltára – tudományos szolgáltatások” főosztályának főosztályvezető-helyettese. Rámutatott az adenaueri kül- és Európa-politika elveire és elvárásaira: „Konrad Adenauer szeme előtt mindig Európa lebegett célként, ami fontosabb volt számára, mint maga az odavezető út. Ugyanakkor az is világos volt számára, hogy a cél még igen távoli és nehezen elérhető, ezért fontosnak tartotta, hogy fokozatosan haladjon, és szakaszonként célokat tűzzön ki maga elé. Ezek kiválasztásakor nagyon rugalmasan és pragmatikusan járt el.” Brakel szerint Adenauer kezdetben mindenekelőtt a korai Német Szövetségi Köztársaság szuverenitását, biztonságát és szabadságát, valamint a gazdaság talpraállítását helyezte előtérbe. Az egyik, ma is érvényes tanulsága Adenauer politikájának a „kompromisszumok és közös pontok feltérképezése a maximumhoz való ragaszkodás helyett, valamint azon lehetőségek felismerése, melyek ezekben a kompromisszumokban rejlenek”. Brakel több példán keresztül is bemutatta, miként alkalmazta Adenauer ezeket az elveket a szomszédos európai államokkal folytatott kapcsolatokban. Példának hozta fel többek között Németország újrafegyverkezésének elindítását a NATO keretein belül, a Montánunió és az Európai Gazdasági Közösség, az Európai Unió egyik előfutárának megalapítását. Ezen vívmá-

nyok kiindulási alapja egy olyan helyzet volt, melyet teljesen különböző érdekek jellemeztek. Brakel Adenauer érdemének tekinti, hogy „a különbségek ellenére egy, az idők próbáját kiálló, erős politikai konstrukciót sikerült létrehozni”.

A napjainkban tapasztalható euroszkeptizmussal kapcsolatban Brakel így fogalmazott: „Az Európán belüli szerteágazó érdekek létezése olyan régi, mint maga az európai egység gondolata. A történelemben való visszatekintés így bizonyos szinten nyugalommal tölthet el minket, mikor napjaink kihívásai miatt aggódunk.”

Mint Brakel kifejtette, Adenauer amellet, hogy a német nép jólétét növelni szerette volna, tisztán európai célokat is tűzött ki maga elé. Európa-politikai céljai közé tartozott Európa geopolitikai jelentőségének és az európai béke biztosítása. Ennél a pontnál Brakel felhívta a figyelmet Adenauer akkoriban forradalmian újaknak ható szövetségi politikájára, melynek alapját egy nyugati-keresztény értékkezőségről és nem kényszer szülte közösségekről szóló elképzelés

„A politikát nem bízhatjuk teljesen azokra, akik nem követik a keresztény vallást” – idézett Bartha-Rúza Zsolt, a Századvég Alapítvány elnöke Hans Urs von Balthasar teológustól.

*Frank Spengler, a
Konrad-
Adenauer-Stiftung
magyarországi
képviselővezetője.*

*Dr. Alexander
Brakel rávilágított,
milyen tanulságok
vonhatók le Konrad
Adenauer politikai
örökségéből még
napjainkban is.*

alkotta. „A közösség így nemcsak ideig-óráig létezhetett, hanem tartósan fennmaradhatott.”

Brakel így foglalta össze az elhangzottakat: „Mind-ebből tanulságként szerintem ma azt vonhatjuk le, hogy a politikusoknak természetükből fakadóan rendelkezniük kell az Európa iránti érdeklődéssel. Ez olyan érdeklődés kell, hogy legyen, melyet a közös értékrendszer megértése vezérel, és mely felismeri, hogy a nemzeti érdekekhez való egyoldalú ragaszkodás mind rövid, mind hosszú távon kontraproduktív. Ez mindenképp egy olyan tanulság, melyet maga Adenauer is levont, és mely Európa-politikáját sikerre vitte.”

Magyarország egykori berlini nagykövete, **Pröhle Gergely** beszédének témája Dr. Alexander Brakel előadásához kapcsolódott, és azt vizsgálta, mai szemmel mennyire követhető és érthető Adenauer politikája.

Pröhle Adenauert „végtelenül gyanakvó és igazán rafinált emberként” jellemezte, „aki szűk körben bátran elmondta a véleményét arról, mely szövetségekkel, mely államokkal nem árt vigyázni”. Pröh-

*Pröhle Gergely,
volt berlini magyar
nagykövet.*

le ebben az összefüggésben elsősorban Adenauer Szovjetunióval szembeni bizalmatlanságát és az Egyesült Államokkal szembeni bizonytalanságát emelte ki.

Pröhle emellett méltatta Adenauer Németország újraegyesítéséért tett erőfeszítéseit is, melyre szerinte Adenauer mindig is hosszú távú célként tekintett. Pröhle az első német kancellár érdemének tulajdonítja, „hogy a folyamat végig megmaradt az alkotmány által biztosított kereteken belül”.

Az előző előadóhoz hasonlóan Pröhle is megjegyezte, hogy Adenauert már az 1950-es években is foglalkoztatta egy közös európai hadsereg létrehozása, melynek ötlete ma újra egyre népszerűbb.

Magyarország volt berlini nagykövete felvetette azonban a kérdést, mennyire tekinthető irányadónak mai szemmel az eszménykép, melyet Adenauer az 1940-es években alkotott Európáról.

Elmondása szerint az 1967 februárjában mondott madridi beszédében maga Adenauer is kritikusan állt az általa az 1950-es évek elején vizionált Európai Egyesült Államok gondolatához. Pröhle szerint Adenauer ezzel beismerte, hogy ez az elképzelés elsősorban nemzeti érdekeket, például Németország

gazdasági fejlődését, a piacokra történő újbóli beilleszkedést, az ország szuverenitásának visszanyerését és a hadsereg újrafegyverkezését szolgálta. Az európai integráció tekintetében Pröhle a következő végkövetkeztetésre jutott: „El kéne fogadnunk, hogy mikor Európában a nemzeti érdekek érvényesítésén fáradozunk, akkor nagyon fontos, hogy ezekről ne feledkezzünk meg, de az is, hogy ne mindig csak ezekről legyen szó.”

A szakmai konferencia utolsó előadójaként **Szalai Zoltán**, a Mathias Corvinus Collegium (MCC) igazgatója adott betekintést a háború utáni időszak filozófiai-tudományos vitáiba. Előadásában a frankfurti és münsteri filozófiai iskolát, valamint ezek Adenauer kormányáról alkotott álláspontját hasonlította össze. Mert habár „az Adenauer vezette Németország politikai és gazdasági szempontból is igazi sikertörténetnek mondható, intellektuális szempontból komoly kritika érte”.

A frankfurti iskola ideológiáját Szalai neomarxista, a kritikaelméletre épülő ideológiaként írta le. Az irányzat híres képviselőjeként tartják számon Theodor W. Adornót, Max Horkheimert, Jürgen Habermast és Herbert Marcusét. A münsteri iskolát ellenben inkább polgári, konzervatív-liberális filozófiaként jellemezte Szalai. „Az irányzat első generációjának meghatározó alakja Joachim Ritter volt, a másodikban Hermann Lübbe, Odo Marquard és Robert Spaemann játszott kiemelkedő szerepet” – mondta el az MCC igazgatója.

A münsteri iskola szerinte az értékörzés kultúrájában – melyhez hozzátartozik a hithez és a polgári erkölcshez való visszatérés is – látta a lehetőséget a felvilágosodás és az egyre gyorsabb fejlődés kompenzálására. Szalai itt a bölcsészettudományok alakító és identitásformáló szerepét domborította ki. „Minél gyorsabb tempót diktál a modern világ, annál elengedhetetlenebbé válik a bölcsészettudomány

mint elbeszélő tudomány szerepe.” A továbbiakban Szalai a Németországban az 1960-as évek végén zajló párbeszédet elemezte az ország nemzetiszocialista múltjának feldolgozásáról. „Míg a frankfurti iskola a gondolatok és érzelmek központi irányítású elfojtásáról beszélt, a münsteri iskola más elméletet követett. Szerintük, bár tényleg megfigyelhető volt a múlttól való titkolózás, azonban nem fentről elrendelt, hanem egyéni, a kommunikáció szintjén megvalósuló hallgatásról volt szó.”

Előadásának végén Szalai magyarországi vonatkozásokról is szót ejtett. Példaként említette az Adenauer által vezetett Németországban egykor élő legbefolyásosabb magyarok egyikét, Szilasi Vilmost, aki akkoriban a freiburgi egyetem filozófiai tanszékét vezette. Szilasi Vilmos elsősorban a münsteri iskolára, annak képviselői közül pedig Hermann Lübbére és Odo Marquardra volt nagy hatással.

A szakmai konferencia az „Értékek Európája” rendezvénysorozat keretei között valósult meg, melyben már Charles de Gaulle és Margaret Thatcher személyét és munkásságát is bemutatták. A konferenciát Szabó Dávid József, a Századvég Alapítvány külpolitikai igazgatója moderálta.

A háború utáni időszak filozófiai-tudományos vitáiról szóló előadásában Szalai Zoltán a frankfurti és a münsteri filozófiai iskolát hasonlította össze.

A KONRAD-ADENAUER-STIFTUNG MAGYARORSZÁGI TEVÉKENYSÉGE

A Konrad-Adenauer-Stiftung célja, hogy hozzájáruljon a demokratikus fejlődés stabilizálódásához, támogassa a szociális és piacgazdasági rend értékeit és azokat a projekteket, amelyek az ország európai, atlanti és nemzetközi integrációját segítik elő. Amellett, hogy elősegíti egy értékrend-alapú európai öntudat kialakítását és a civil társadalom aktív részvételét a demokratikus folyamatokban, a Konrad-Adenauer-Stiftung célja egy tudatos emlékkultúra kialakítása. Ezenfelül kül- és biztonságpolitikai kérdések állnak a projektmunka középpontjában, ugyanakkor egyre inkább előtérbe kerülnek a fenntarthatósággal (pl. klíma, környezetvédelem, energiagazdálkodás, stb.) kapcsolatos magyar elgondolások is.

Célunk, hogy a parlamenti demokrácia értékei és a szociális piacgazdaság elvei széles körben, tartósan elfogadásra kerüljenek. Szeretnénk minél több embert, főleg nőket és fiatalokat a politikai életben való részvételre megnyerni és közéleti szerepvállalásra jelöltként, valamint tisztviselőként kiképezni.

Bilaterális tudástranszfer és személyközpontú párbeszédet képezik mindegyiknek a budapesti képviselet eszköztárát. A Konrad-Adenauer-Stiftung hangsúlyt fektet arra is, hogy minél több lehetőség adódjon a regionális gondolatcserére is. A rendezvényeink mindenekelőtt szakkonferenciákból, szimpóziumokból, előadásokból, kerekasztal-beszélgetésekből, szemináriumokból, valamint workshopokból állnak. Ezenfelül a KAS széles körű politikai és szak-specifikus kiadványokat jelentet meg. Mindemmellett a budapesti képviselet 2011 óta ösztöndíjakat is biztosít az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetemen. Képviseletünk szoros kapcsolatban áll a Konrad-Adenauer-Stiftung Magyarországon élő korábbi, német és magyar ösztöndíjasaival is.

A KAS tevékenységének alapvető ismertetőjele, hogy egyenjogú partnernek tekinti az együttműködő magyar szervezeteket. Lehetővé teszi és támogatja a politikai párbeszédet az egyes szakmai témákban közös érdekek alapján. Ehhez igénybe vesszük a Konrad-Adenauer-Stiftung saját nemzetközi hálózatát is.

A KAS partnerségi szinten szorosan együttműködik mindkét magyarországi, az Európai Néppárthoz (ENP) tartozó párttal, a Fidesz Magyar Polgári Szövetséggel és a Kereszténydemokrata Néppárttal (KDNP) – s főleg a Polgári Magyarországért Alapítvánnyal (PMA).

A KAS további fontos partnerei: az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, a Terror Háza Múzeum, a Robert Schuman Intézet (RSI), a Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ), a Kommunizmus Bünei Alapítvány, az Antall József Tudásközpont, a Nézőpont Intézet, a Századvég Alapítvány, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata, a Nemzeti Közszerződési Egyetem, a Rákóczi Szövetség, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács, illetve ezenfelül magyar városok és önkormányzatok (például Sopron) is.

Konrad
Adenauer
Stiftung

Konrad Adenauer - Kereszténydemokrata és európai államférfi Nemzetközi konferencia az Andrassy Gyula Német Nyelvű Egyetemen

Kiadó

*Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.
Magyarországi Iroda
Batthyány u. 49.
1015 Budapest*

Szöveg

Katrin B. Holtz

Szerkesztés

*Bauer Bence LL.M.
Frank Spengler*

Fordítás

Appel Dóra

Lektorálás

Schmidt Márta

Fényképek

*Szeccsődi Balázs
Századvég Alapítvány*

Tördelés

Mózes-Finta Balázs

Jelen kiadvány és annak minden része szerzői jogvédelem alatt áll. A Konrad-Adenauer-Stiftung beleegyezése nélkül történő felhasználása tilos, különös tekintettel a fénymásolásra, fordításra, mikrofilmesítésre és az elektronikus rendszerekbe történő mentésre, illetve elektronikus feldolgozásra.

© Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

ISBN 978-615-80349-8-2

www.kas.de/ungarn/hu/